

A 2025. október 23-i Békement és Nemzeti Menet résztvevőinek szociológiai jellemzői

Gyorsjelentés

Susánszky Pál
Mikecz Dániel
Szabó Andrea

1. Vezetői összefoglaló

Alábbi gyorsjelentésünkben a 2025 október 23-án rendezett két jelentős tömeget megmozgató demonstráción gyűjtött kérdőíves tüntetéskutatás eredményeit mutatjuk be. Összehasonlítjuk a kormányt támogató Békemenet és az ellenzéki Nemzeti Menet résztvevőinek társadalmi, demográfiai hátterét, valamint a két fontosabb politikai attitűdkérdésre adott válaszokat.

- Az eredmények azt mutatják, hogy a Békemeneten nagyobb arányban vettek részt idősek és nem Budapesten élők, mint a Nemzeti Meneten. Az iskolai végzettség és nem mentén a különbségek nem bizonyultak szignifikánsnak.
- A Békemeneten résztvevők a demokrácia állapotával elégedettek, a politika iránt érdeklődőbbek, mint a Nemzeti Meneten résztvevők, és vélelmezhetően elkötelezettebbek is, mivel a demonstráción való részvételüket jellemzően már hetekkel korábban elhatározták. A korábbi 2021–2022-es adatokkal összevetve úgy látjuk, a Békemenet közönsége csak kis mértékben alakult át, amennyiben a magas iskolai végzettségűek aránya lecsökkent 2025-re.
- A Nemzeti Meneten résztvevők társadalmi háttere ugyanakkor lényegesen eltér a korábbi ellenzéki tüntetések közönségétől. Kisebb a fővárosiak, az idősek és a magasabb iskolai végzettségűek aránya. Megnőtt viszont az egyéb városokban élők, valamint a középkorúak aránya.
- Az adatok tehát azt mutatják, hogy a korábbi ellenzéki demonstrációkhoz képest a 2025-ös Nemzeti Menet esetén a mozgósítás egy jóval szélesebb társadalmi csoportot ért el.

2. A kutatás rövid háttere

A Brémai Egyetem és az ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont kutatói kérdőíves tüntetéskutatást végeztek, melynek célja a 2025. október 23-án rendezett két, nagy tömegeket megmozgató demonstráción résztvevők társadalmi háttérének feltárása volt. A kutatás a „Helyi tüntetések és a társadalmi integráltság” c. projekt keretében valósult meg.¹

A tüntetésen való kérdőíves felmérés egy különleges, a terepen kialakított véletlen mintavétel alapján zajlott (lásd: van Stekelenburg és mtsai. 2012). A kérdezőbiztosok egy előre meghatározott eljárás segítségével véletlenszerűen választják ki és kéri fel a résztvevőket a kutatásban való részvételre.

A két eseményen, a Civil Összefogás Fórum (CÖF) által szervezett 11. „Békemeneten” és a Tisza Párt által szervezett „Nemzeti Meneten” összesen 69 kérdezőbiztos segítségével végeztük az adatfelvételt.

A Békemeneten 1125, míg a Nemzeti meneten 886 főt kértünk fel a válaszadásra. Közülük 254 fővel, illetve 245 fővel egy rövid, helyszíni kérdőívet töltöttek ki a kérdezőbiztosok, továbbá a mintába került többi megkérdezettet egy hosszabb online kérdőív kitöltésére ösztönöztük.

A kontaktszámok különbségét részben a kérdezésre rendelkezésre álló idő is magyarázza. A helyszíni beszámolók szerint² a Békemenetre érkezők 9 órakor kezdtek el gyülekezni az Elvis Presley téren, majd a menet 11 óra után indult el Kossuth térre, ahol a műsor 13 óra után kezdődött. A Nemzeti menet esetén a gyülekező 13 óra körül kezdődött, a menet másfél órával később (14:36) indult és valamivel fél négy után ért az eleje a Hősök terére. A műsor 16 óra után kezdődött. Tehát a Békemeneten körülbelül 4, a Nemzeti meneten pedig 3 óra állt a kérdezőbiztosok rendelkezésére. A kérdezés gyorsaságát és így az elkészült interjúk számát nagyban befolyásolja a tömeg elrendezése és sűrűsége, mivel a sűrűbb részekben a kérdezőbiztosok lassabban mozognak. Továbbá az adatfelvételt befolyásolja az is, hogy a megkérdezettek milyen gyorsan válaszolnak, illetve nagyban képes a kérdezést lassítani, ha a válaszadók bizalmatlanok a kutatással kapcsolatban.

A tüntetésen készült rövid interjúk esetén a válaszadási arányok nagyon magasnak mondhatók, hiszen a Békemeneten a felkért személyek 60, míg a Nemzeti Meneten 89 százaléka válaszolt a kérdezőbiztosoknak. Ez lényegesen magasabb válaszadási hajlandóságot mutat, mint amit a közvéleménykutatók általában egy országos kérdőíves kutatás során tapasztalnak.

Összességében a Békemeneten 143, a Nemzeti Meneten pedig 196 rövid, helyszíni interjú készült el. Jelen gyorsjelentés kizárólag a fenti, helyben készült interjúk válaszai alapján készült. A kérdezőbiztosok beszámolóit szerint a megkérdezett résztvevők döntő többségben készségesek, barátságosak voltak az interjúk során.

A vizsgálatban való részvétel önkéntes volt. A válaszadók beazonosítására alkalmas egyedi azonosító nem került rögzítésre.

1 „Lokale Proteste und Zusammenhalt im europäischen Vergleich” c. kutatási projekt vezetői: Priska Daphi és Sebastian Haunss. https://fgz-risc.de/forschung/projektdatenbank/details/A_06

2 https://hvg.hu/itthon/20251023_oktober-23-percrol-percre-nemzeti-unnep

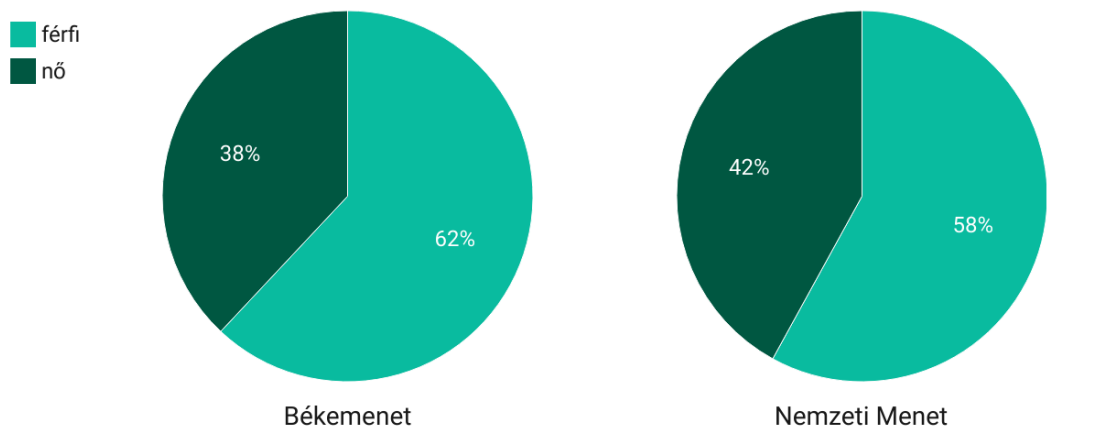
3. Eredmények

3.1 A résztvevők demográfiai összetétele

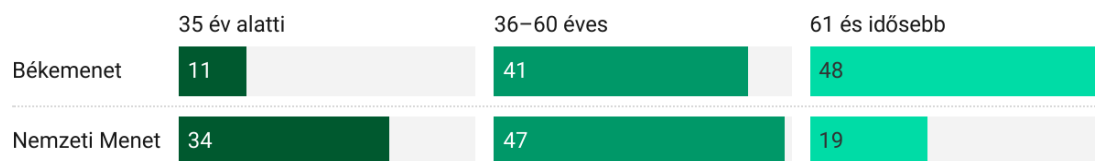
Elsőként a két minta társadalmi háttérét és demográfiai összetételét hasonlítjuk össze. Mind a két mintában a férfiak voltak többségben (1. ábra). Arányuk a Békemeneten 62, a Nemzeti Meneten pedig 58 százalék volt. A két minta nemi összetétele közötti különbség statisztikai értelemben nem szignifikáns.³

Szignifikáns eltérést láthatunk azonban a résztvevők életkori összetételében.⁴ A Békemeneten a 18–35 éves fiatalok aránya 11, a 36–60 éves középkorúak aránya 41 százalék volt, 48 százalékuk pedig a 60 évesnél idősebb korcsoportból került ki. A Nemzeti Meneten résztvevők körében a fiatalok aránya 34 százalék, a középkorúaké 47 százalék, míg a legidősebb korcsoportba tartozók aránya 19 százalék volt.

1. ábra: A demonstrációkon résztvevők nemi és kormegoszlása

A résztvevők nemi összetétele (%)

A résztvevők életkori csoportjai (%)

©Tüntetés kutatás 2025.

A demonstrálók iskolai végzettségét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a Békemeneten valamivel magasabb arányban vettek részt alacsonyabb végzettséggel rendelkezők (legfeljebb 8 osztály, szakmunkás, szakiskolai végzettség) és alacsonyabb arányban az egyetemi, főiskolai diplomával

³ Khí-négyzet próba: $X^2=0.57$, $p=0.45$

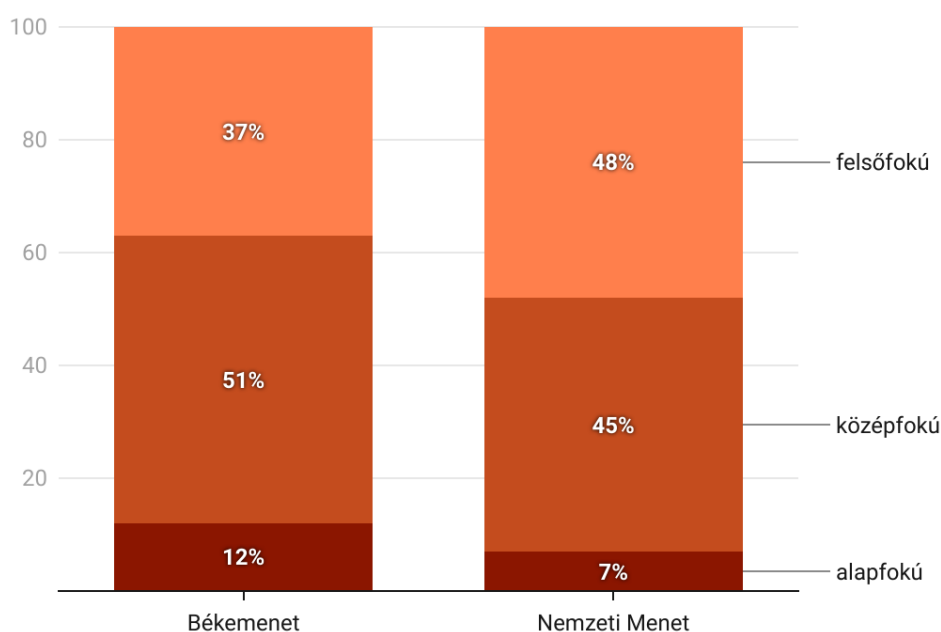
⁴ Khí-négyzet próba: $X^2=41.05$, $p<0.001$

rendelkezők. Fontos azonban megjegyezni, hogy a két demonstráció közötti különbség statisztikai értelemben nem szignifikáns.⁵

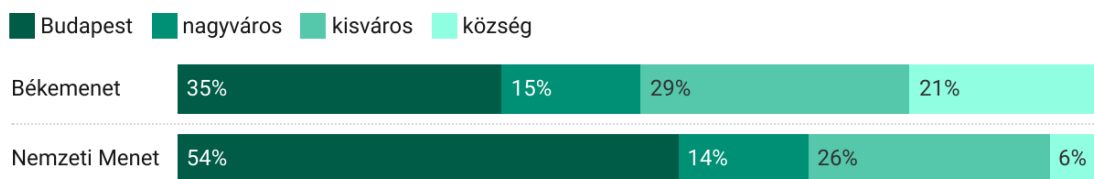
Ugyanakkor szignifikáns különbségeket találunk a demonstrálók lakhely szerinti eloszlásában.⁶ A Békemeneten résztvevők egyharmada (35%) budapesti, egyötödük (21%) községből érkezett. A Nemzeti Meneten résztvevők több, mint fele (54%) lakik Budapesten és csupán 6 százalékuk lakik községben.

Összességében tehát elmondható, hogy a Békemeneten résztvevők idősebbek és körülbelül kétharmaduk érkezett Budapesten kívülről. Az ellenzéki Nemzeti Meneten résztvevők körében magasabb arányban találtunk fiatalabb korcsoportokhoz tartozókat, valamint több mint felük Budapesten lakik. Az iskolai végzettség és a nemi összetételben szignifikáns eltérést a két csoport között nem találtunk.

2. ábra: A demonstrációkon résztvevők iskolai végzettség és lakóhely szerinti megoszlása

A résztvevők iskolázottsága (%)

A résztvevők lakóhelye (%)

©Tüntetéskutatás 2025.

⁵ Khí-négyzet próba: $X^2=4.47$, $p=0.11$

⁶ Khí-négyzet próba: $X^2=21.32$, $p<0.001$

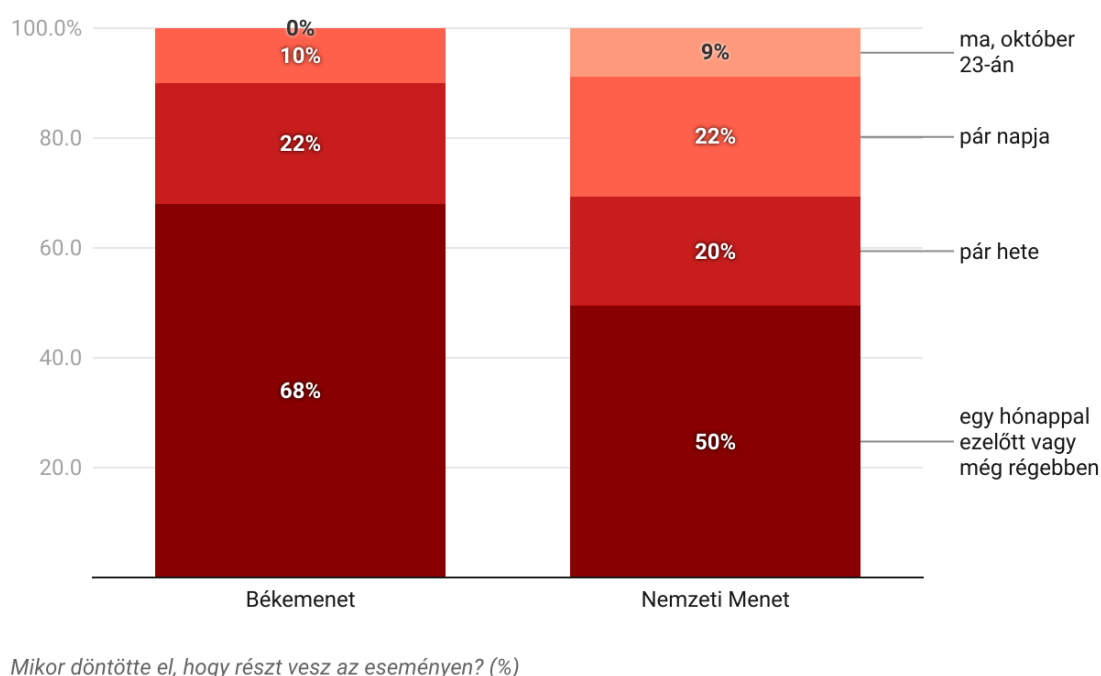
3.2 A részvételről szóló döntés időpontja

Az interjú során megkérdeztük a válaszadókat, mikor döntötték el, hogy az adott eseményen, demonstráción részt fognak venni.

A két demonstráló csoport között jelentős különbségeket láthatunk (3. ábra). A Békemeneten résztvevők több, mint kétharmada (68%), már legalább egy hónappal ezelőtt eldöntötte, hogy részt kíván venni az eseményen. A Nemzeti Meneten résztvevőknek is a fele (50%), már korábban döntött, de több, mint egyötödük (22%) néhány nappal az esemény előtt, valamint további 9 százalékuk október 23-án döntött úgy, hogy elmegy a demonstrációra.

Ezek az adatok a Békemenet résztvevői esetén magasabb elkötelezettséget mutatnak. Ugyanakkor a részvétellel kapcsolatos, korai döntés azzal is összefügghetett, hogy a Békemenet résztvevői nagyobb arányban érkeztek Budapesten kívülről, tehát az utazást valamivel korábban meg kellett szervezniük.

3. ábra: A részvételről szóló döntés időpontja

©Tüntetéskutatás 2025.

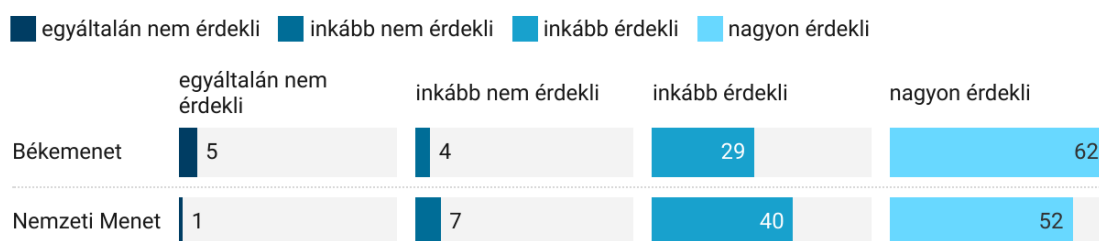
3.3 Politikai attitűdök

Végül, a válaszadóknak feltettünk két kérdést, amely a politikai beállítódásukra irányult (4. ábra). Az első, a politika iránti érdeklődést mérte („Mennyire érdekli Önt a politika?”) egy négyfokú skálán, ahol az 1-es érték azt jelentette, hogy egyáltalán nem érdekli a politika, míg a 4-es érték azt jelentette, hogy nagyon érdekli. A második kérdés a demokráciával való elégedettséget mérte („Összességében mennyire elégedett Ön a demokrácia működésével Magyarországon?”), egy ötfokú skálán, aminek két szélső értéke a nagyon elégedetlen (1-es érték), és a nagyon elégedett (5-ös érték) vélemények voltak.

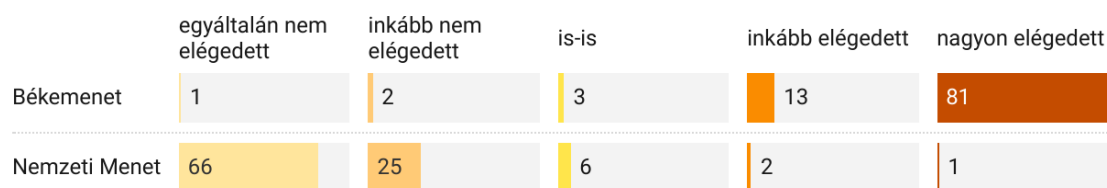
Mind a két kérdés esetén jellemzőek a skálák szélső értékeinek választásai. Politika iránt nagyon érdeklődőnek vallotta magát a Békemenet résztvevőinek majdnem kétharmada (62%) és a Nemzeti Menet résztvevőinek fele (52%). A különbség a leggyakrabban használt 5 százalékos szignifikancia szint mellett nem tekinthető szignifikánsnak.⁷

A 4. ábra második paneljén a demokráciával való elégedettségre adott válaszok eloszlása látható. A két demonstráció résztvevői a demokrácia állapotát nagyon különbözően értékelték. A Békemeneten résztvevők 81 százaléka teljesen elégedett a demokrácia állapotával Magyarországon, a Nemzeti Menet résztvevőinek kétharmada (66%) pedig nagyon elégedetlen, vagyis mintha két Magyarországot látnánk az eredmények alapján.

4. ábra: A demonstráción résztvevők politikai beállítódásai
(politikai érdeklődés és demokráciával való elégedettség)

Mennyire érdekli a politika? (1-4 skála) (%)

Mennyire elégedett a demokráciával? (1-5 skála) (%)

©Tüntetéskutatás 2025.

4. A demonstrálók demográfiai háttérének változása a korábbi évekhez képest

A 2025 októberi demonstrációkon gyűjtött adatokat össze tudjuk vetni a korábban 2021–2022-ben gyűjtött tüntetéskutatás eredményeivel. 2021 októberben, illetve 2022 márciusában hasonló helyzet állt elő, mint 2025 októberében: egy időben szerveztek kormányt támogató Békemenetet és ellenzéki demonstrációt.

Az ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont kutatói ezeken az eseményeken is szerveztek adatfelvételt, ugyanolyan módszertan alapján, ahogy a 2025-ben is. Az összehasonlítást négy demográfiai dimenzió mentén végezzük el: nem, életkor, iskolai végzettség és lakóhely.

Ezek alapján úgy tűnik a Békemeneten résztvevők összetétele valamelyest átalakult, de a különbségek statisztikailag nem szignifikánsak. 2025-ben a demonstrálók nem, életkor és lakóhely szerinti összetétele szignifikánsan nem tér el a 2021–2022-es Békemeneteken résztvevőkétől. Szignifikáns változást találtunk azonban az iskolai végzettség mentén. A 2022-

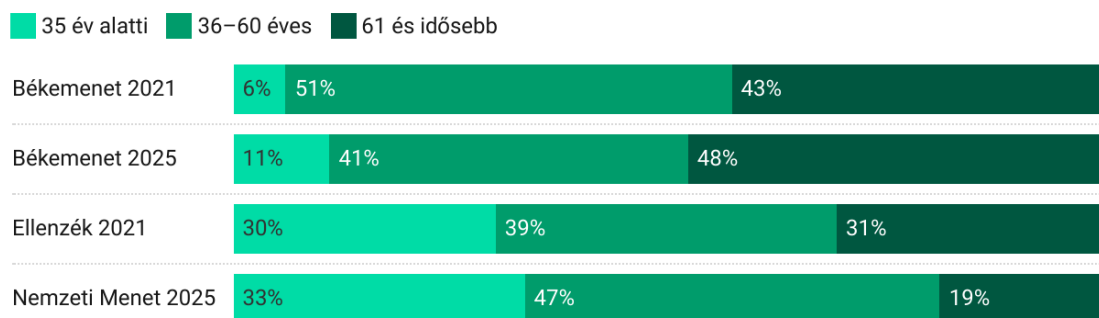
⁷ Khí-négyzet próba: $X^2=3.71$, $p=0.054$

es választások előtt a Békemeneten résztvevők felének (51%) volt felsőfokú végzettsége, 2025-ben ez csupán 37 százalék. Ugyanakkor a középfokú végzettséggel rendelkezők aránya 2025-ben magasabb, mint a korábbi években (6. ábra).

5. ábra: A 2021-es és a 2025-ös demonstrációkon résztvevők nemi és kormegoszlása

A korábbi és a jelenlegi eseményeken résztvevők összehasonlítása nemek szerint (%)

A korábbi és a jelenlegi eseményeken résztvevők összehasonlítása, korcsoport (%)

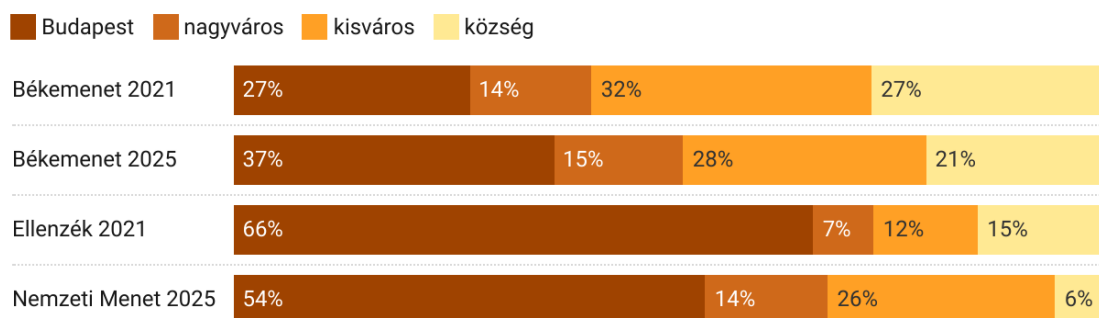
Az ellenzéki demonstrációk résztvevőinek társadalmi háttere azonban nagyobb átrendeződést mutat. A korábbi ellenzéki tüntetésekhez képest csökkent a 60 évesnél idősebb korosztály aránya, valamint megnőtt a középkorú korosztály részvétele (5. ábra), bár a khi-négyzet próba csak a 0,1-es szint mellett szignifikáns.⁸ A résztvevők összetétele az iskolai végzettség szerint is megváltozott (6. ábra). Megnőtt a középfokú végzettségűek aránya, és egyben csökkent a felsőfokú végzettségűeké.⁹ Arányait tekintve kevesebb a fővárosi résztvevő és többen érkeztek a megyeszékhelyekről, kisebb városokból az ellenzéki tüntetésre.¹⁰

⁸ Khi-négyzet próba: $X^2=5,4$, $p=0.066$

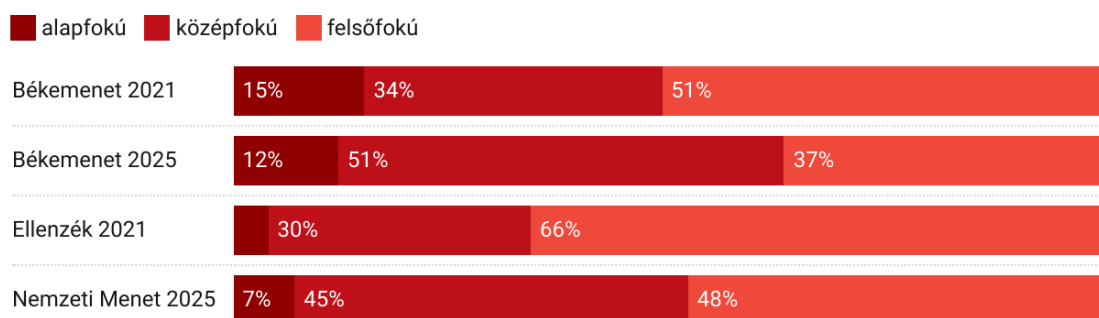
⁹ Khi-négyzet próba: $X^2=7,6$, $p=0.023$

¹⁰ Khi-négyzet próba: $X^2=17,7$, $p<0,001$

6. ábra: A 2021-es és a 2025-ös demonstrációkon résztvevők nemi és kormegoszlása

A korábbi és a jelenlegi eseményeken résztvevők összehasonlítása, lakhely (%)

A korábbi és a jelenlegi eseményeken résztvevők összehasonlítása, iskolázottság (%)

Irodalom

Van Stekelenburg, J., Walgrave, S., Klandermans, B., & Verhulst, J. (2012). Contextualizing contestation: Framework, design, and data. *Mobilization: An International Quarterly*, 17(3), 249-262.

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük a válaszadást a megkérdezett interjúalanyoknak, valamint a kutatásban résztvevő, a nevük feltüntetésébe beleegyező kérdezőbiztosoknak:

Apagyai Zoltán, B. Tóth Olivér Richárd, Balassa Bálint, Balla Réka, Balogh Vivien, Bibor Levente, Borsos-Szabó Ábris Dávid, Bukhár Kristóf, Burinda Linda, Cernov Noa, Csermely Brúnó, dr. Póti Botond, Fábián Barnabás, Fábián Bendegúz Soma, Fehér Zsombor, Ferkó Angéla, Franta Ákos, Gelencsér Réka, Gulyás Ábel, Hajdu Hanna, Havadi-Nagy Réka, Hering Vanda, Homicskó Ádám, Horváth-Varga Dániel, Huszár Panka, Illyés Tamás, Jurewicz Ádám, Kalmár Csilla, Kanyó Dániel, Klicsu Gergely, Kovács Anna Flóra, Kovács Vladislava, Kovács Zoltán, László Tamás, Lempek Lili Anna, Manetsch Jaqueline, Molnár Viktória, Nagy Orsolya Réka, Nagy Petra, Osvay Dorottya, Pótári Lea Zoé, Rabi Virág Georgina, Romhányi Regina, Savanya Janka, Schermann Péter, Schneider Viktória, Sebestyén Emese, Sinkovics Sámuel, Szabó Janka, Szakács Anna, Szalay Zsombor, Tószegi Dániel, Turda Luca, Vatai Dalma, Zsiga Bulcsú, Zsigmond Attila István

Kapcsolat

Mikecz Dániel, tudományos főmunkatárs, ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont
mikecz.daniel@tk.hu